

Mafalda: «Volem que les dones siguem a l'escenari, que se'ns doni l'oportunitat»

El grup acaba de presentar el documental 'Las que faltaban', sobre la dificultat de les dones per accedir als escenaris | The Sey Sisters, Roba Estesa, Tremenda Jauría i Sara Hebe en són algunes de les protagonistes

Mafalda | Roger Umpiérrez i Sara Roig

Tant a dalt de l'escenari com a darrere, els espais de la música en directe semblen reservats per a homes. Cansades d'excuses i afamades de referents, les integrants del grup **Mafalda** van aprofitar les hores de carretera de la seva última gira per enregistrar el documental *Las que faltaban*, a través del qual denuncien les dificultats a què s'enfronten les dones per ser als escenaris, amb papers protagonistes o com a instrumentistes i ocupant càrrecs tècnics. Parlem amb la cantant de la banda i directora de la peça, Vera Carrión, sobre aquest treball que vol regirar imaginaris col·lectius.

Per què penseu que és necessari aquest documental?

Vera Carrión (veu): Nosaltres fa temps que vam començar a adonar-nos que quasi no hi havia dones en el panorama. Quan estàvem treballant en el disc *Nos deben una vida* (autoeditat, 2014) buscàvem una col·laboració que fos una dona, i només se'ns n'acudien dos o tres. I vam flipar. No érem conscients de fins a quin punt hi havia una mancança. A partir d'allà vam compondre la cançó "En guerra" i vam contactar algunes dones. Però més endavant ens vam anar formant en el feminisme i ens vam començar a adonar de coses que ens passaven a nosaltres i a

altres companyes en col·lectius, concerts...

I vau agafar la càmera.

V.C: En un moment determinat, vam decidir aprofitar el nostre rodatge per diferents llocs per documentar l'experiència de les dones als escenaris. Sovint es diu que no existeixen, que no hi ha grups. Volíem demostrar que sí que n'hi ha. Estan invisibilitzats, però existeixen. Va ser una cosa molt per a nosaltres. No vam marcar objectius, però vam pensar que fer això seria molt guai. Ens va semblar que era important, perquè per nosaltres ho era.

Vau aprofitar una gira de concerts per enregistrar el documental. Com va anar el rodatge?

V.C: Vam fer una feina prèvia en què vam mirar amb quins grups coincidiríem als bolos que ja teníem tancats. Vam investigar també quins grups de dones tenien projectes que ens interessessin. Després, sobre la marxa, van anar sorgint coses. A la carretera vam conèixer gent amb coses a dir, i com que portàvem l'equip amunt i avall els vam poder entrevistar. Ha estat complicat compaginar la gira, portar el material, fer les entrevistes...

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=Hc7s8Lo_IQM

Tant a l'escenari com ara, a través del documental, fa anys que denuncieu rols i discriminacions. Ara volíeu fer penetrar la consciència dins el sector?

V.C: Una de les raons per les quals intentem visibilitzar la nostra lluita és precisament aquesta: que la indústria musical, els promotors de concerts rebin un toc d'atenció i sentin la pressió social sobre l'esquena i comencin a canviar coses, no sabem si per complaença o per convicció. El nostre objectiu és crear referents a l'escenari, encara que els organitzadors no canviïn la seva mentalitat. S'ha fet perquè la gent es sensibilitzi i perquè les persones que consumeixen música i van a concerts se n'adonin i facin pressió en aquest sentit. I també per nosaltres mateixos! Perquè els músics i músiques ens conscienciem de les desigualtats.

El discurs feminista cada cop cala més en diferents capes de la societat. Faltava una empenta en l'àmbit musical?

V.C: Probablement és semblant al que passa en altres àmbits. És un tema que hi ha sobre la taula i que està fotent molta canya. L'avantguarda és la gent més radical, durant molt de temps ha estat així, i el feminisme ha estat un moviment molt marginat. Però ara fins i tot des de plataformes més oficials està agafant impuls.

Impuls en altres llocs i espais.

V.C: Però com tot, a mi em fa l'efecte que la gent es cansarà. A veure si m'explico: els que portem temps en això no ens cansarem, però per a una certa gent sembla una moda i saben molt bé el que han de dir i el que no. Arriba un moment en què la lluita cansa, esgota. Per això crec que arribarà un moment en què hauré de ser molt fortes, perquè hi haurà una petita caiguda de gent que es cansarà. Amb el tema de les agressions s'ha demostrat: tothom se suma a la igualtat, però com que realment no és un canvi de base, el fet que t'estiguin dient tota l'estona el que estàs fent malament, quines conductes són perjudicials i quines coses no gestiones bé, esgota. I aleshores és com "Ja està, no? Us esteu passant". Però alhora crec que el moviment està cada cop més fort. Tots els moviments socials i lluites comporten temps, i és el que falta.

És una excusa habitual que no hi ha grups de noies, que no existeixen. Però com diu Sara Hebe al documental, potser el que falta és "voluntat política".

V.C: Sí, falta voluntat política i compromís real. Faré la crítica perquè no ho puc evitar. Està molt bé que es visibilitzi el tema i és important, però quan s'ha de fer la feina d'autocrítica i autoformació, costa més. Per exemple, parlava abans del tema de les agressions, que des dels mitjans de comunicació no es tracta correctament. Es tira per uns terrenys que perjudiquen el moviment i la gestió de les agressions. Crec que falta voluntat política perquè el canvi ha de ser real. El tema de

la igualtat de vegades sembla que s'esgrimeixi per autocomplaença. A mí m'és igual per què sigui: el que vull és que siguem a l'escenari, que se'ns doni l'oportunitat. És una crítica molt transversal, també en col·lectius i altres espais. De vegades fins i tot hi ha mancances en esdeveniments autogestionats. De tant en tant trobo festivals que crec que s'ho estan currant més que alguns col·lectius quan munten cafetes. És una qüestió tan profunda que la deconstrucció ha de ser molt gran.

Al documental hi tenen un paper reservat diverses persones trans. Per què vau creure necessari reservar un lloc per a aquest col·lectiu?

V.C: Nosaltres tenim una col·lega molt propera que és trans, i a partir d'aquí ens hem sensibilitzat molt més. Ella ha vingut amb nosaltres moltes vegades, com a estilista, per maquillar-nos per a alguns concerts... Arran d'això, ens hem adonat que moltes bandes s'empoderen pel seu cony, i a nosaltres directament no ens ofèn com a persones cis, però entenem que a altres persones sí. S'havia de treure aquesta realitat, i mostrar-nos a nosaltres mateixes, les feminsites, que hi ha altres realitats encara més oprimides que nosaltres. Tant com als tios els costa renunciar als privilegis, a nosaltres també, com a blanques, cis, i heterosexuales en alguns casos. L'autocrítica és una eina de canvi brutal.

Precisament denuncieu la comoditat de viure en el privilegi i en com molts homes que potencialment podrien ser aliats no hi acaben de renunciar. Volíeu interpel·lar-los a ells, també?

V.C: En un moment determinat fins i tot ens va semblar interessant entrevistar homes. Però ens vam adonar que realment la seva visió sobre aquest tema no hi tenia cabuda, perquè ells ja tenen molts espais de representació, i creiem que encara es podrien penjar el pin de feministes. Així que vam decidir que no hi sortirien. Però és clar que és una manera d'interpel·lar-los, tot i que les respostes de les entrevistades evidentment no les vam decidir nosaltres. Ens interessava moltíssim posar contra la paret els homes del panorama musical. Era una part interessant. Però el que més ens agrada del documental és dirigir-nos a les dones. Tant de bo arran de veure'l alguna es posi a tocar un instrument una estona.